

چکیده

شاهنامه فردوسی مهم ترین سند هویت مردم ایران است زیرا بازتاب آیین ها و باورها و فرهنگ مردم این سرزمین است. پی بردن به باور و آیین های ایران باستان یکی از اهداف ایران شناسان است که هر یک از زوایای گوناگون به بررسی آن پرداخته و می پردازند و شاهنامه فردوسی جلوه گاه این خواسته است. نگارنده این مقاله سعی نموده از طریق رویکرد تحلیلی به طرح بیان مساله بپردازد و کاربرد درفش را از دیدی مردم شناسانه در ایران باستان با تکیه بر متن شاهنامه مورد بررسی قرار دهد. درفش ها در آرایش نظامی ایران باستان نقش بسزایی داشتند. درفش و پرچم نزد ایرانیان افزون بر جنبه های نظامی و سیاسی با باورهای اسطوره ای و دینی آموخته بود. درفش دلاوران، سرداران سپاه و قهرمانان منقوش به نقوش حیوانات بود. که می تواند نماد باور و گاه تبار آنها باشد و از سویی دیگر می تواند در دل دشمن ایجاد رعب و حشت نماید. رنگ درفش ها در شاهنامه نمادی از جلوه اهورایی یا اهریمنی دارد.

واژه های کلیدی: بیرق، درفش، فردوسی، شاهنامه

Anthropological analysis of flag in Shahnameh

Shahla Hassani Kalhori

PhD in Anthropology, Vocational University lecturer, Shariati Technical School, Tehran

Abstract

Shahnameh of Ferdowsi is the most important identity document of Iranian people, as it reflects the rituals and beliefs and culture of people of this land. Understanding the beliefs and rituals of ancient Iran is one of the Iranologists' goals that each of the various aspects has investigated it and Shahnameh is the manifestation of this desire.

The author has tried to state the problem through analytical approach and investigate the use of flag in the ancient Iran from an anthropological perspective based on Shahnameh text. Flags had a significant role in the military deployments of ancient Iran. In addition to the political and military aspects, the flags were combined with the mythical and religious beliefs for Iranian people. Flags of heroes, army commanders and heroes were decorated with motifs of animals, which can be the symbol of their belief, and sometimes their origin and on the other hand, it can cause fear in the hearts of the enemy. Flag color in Shahnameh is a symbol of the divine or evil manifestation.